

0/5 DE9

Aan Minister van SZW

nota

Aanbieding Staat van gezond werk aan Tweede Kamer

TER ONDERTEKENING

Datum
19 april 2023

Onze referentie
[Redacted]

Opgesteld door
[Redacted]

Tweede contactpersoon
[Redacted]

Bijlage(n)
0

Aanleiding

De Nederlandse Arbeidsinspectie heeft een Staat van Gezond werk opgesteld. Deze rapportage is een vervolg op de conclusies van de eerder verschenen rapporten Staat van Arbeidsveiligheid (2018) en Beroepsziekten in Beeld (2020). De Arbeidsinspectie geeft met deze rapportage invulling aan de reflectieve functie van haar toezicht.

Waarom?

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de Staat van Gezond werk aan de Tweede Kamer te sturen en de aanbiedingsbrief te ondertekenen.

Kernpunten

- U heeft de Staat circa zes weken geleden ontvangen en met de IG besproken. In de Staat wordt ingegaan op de gevolgen van ongezond werk. Daarnaast schetst de Inspectie in dit rapport een beeld van de naleving van de regels rond gezond werk.
- G&VW heeft een procedurele beleidsreactie toegevoegd aan de nota en oplegbrief, namelijk dat de Staat wordt meegenomen in de toekomstige Arbovisie en Beleidsagenda.
- De NLA laat de rapportage nog opmaken.

Waarom nu inhoud?

Toelichting

Hoofdpijnen

- Werken is gezond. Werkenden hebben over het algemeen een betere gezondheid dan niet-werkenden. Toch is niet ieder werk even gezond. Gezond werk is werk waarbij je geen gezondheidsschade oploopt, nu niet en later niet. Gezondheidsschade door werk treft niet alle werkenden op dezelfde manier en in dezelfde mate, en kan vergaande consequenties hebben.
- Ongezond werk is, na roken en overgewicht, de belangrijkste oorzaak van verloren gezonde levensjaren in Nederland. Bijna de helft van het totale aantal ziekteverzuimdagen is werkgerelateerd. Verder wordt geschat dat jaarlijks ongeveer 13.000 werknemers arbeidsongeschikt worden als gevolg van ongezond werk.
- De financiële schade van ongezond werk is niet precies te becijferen en hangt af van wat je meerekent. Met een hoge mate van zekerheid is het in ieder geval 10 miljard. Maar het kan ook 20 miljard of meer zijn.

- De link tussen onveilig werk en ongevallen is meestal goed te leggen. Ongezonder werk heeft minstens zulke vergaande consequenties, maar die zijn vaak moeilijker waarneembaar en minder direct van aard

Datum
19 april 2023

Onze referentie

Krachtenveld

- Online consultatie onder bedrijven, branches en kennisinstellingen heeft plaatsgevonden in de periode april-mei 2021.
- Deze Staat van Gezond werk is een uitwerking van een White Paper dat in 2022 breed is geconsulteerd met externe partijen en beleid. Het gaat om Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB); Lexces, expertisecentrum preventie en beoordeling beroepsziekten door blootstelling aan gevaarlijke stoffen; Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB); Nederlandse Vereniging van Arbeidshygiëne (NVvA); Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (NVVK); Kwaliteit op Maat, brancheorganisatie; Oval, branchevereniging; Polikliniek Mens en Arbeid (PMA); IKA NED, gespecialiseerd instituut op het gebied van arbeid en gezondheid; Nederlands Centrum voor Klinische Arbeidsgeneeskunde (NCKA); VNO NCW en FNV.

Strategie en proces

- G&VW kent dit rapport en is op meerdere momenten van het proces betrokken geweest. Dit rapport laat zien dat er voor wat betreft de Staat van Gezond werk, nog werk aan de winkel is voor alle maatschappelijke partijen. De bevindingen van de Arbeidsinspectie komen in grote lijnen overeen met de bevindingen uit de hoofdpijnennotitie Arbovisie 2040. G&VW neemt dit rapport, samen met het SER-advies en de Arbobalans mee in de uitwerking van de Arbovisie 2040 en de daaropvolgende beleidsagenda. ✓
- De Arbeidsinspectie doet het volgende:
 - Toezien op arbozorg: digitaal opvragen en beoordelen van RI&E's, gecombineerd met voorlichting en bezoeken bij werkgevers die ondermaatse RI&E's aanleveren. De Arbeidsinspectie heeft de afgelopen jaren ervaring opgedaan met deze aanpak in samenspraak met de sector of branche. De Arbeidsinspectie gaat door met deze aanpak.
 - Specifieke interventieprogramma's gericht op blootstelling aan gevaarlijke stoffen, psychosociale arbeidsbelasting en fysieke belasting. Voor dat laatste is de Arbeidsinspectie bezig haar aanpak verder te ontwikkelen en te verdiepen.
 - Signaleren aan sectoren, branches en professionals: met de informatie die de Arbeidsinspectie vergaart en analyseert, kan en zal zij sectoren nadrukkelijker aangeven waar de risico's zitten.
 - Bijdragen aan bewustzijn bij werkgevers, werknemers, sectoren, branches en professionals over gezond en veilig werken door informatie over de stand van wetenschap en techniek te ontsluiten. Aanreiken van instrumenten, zoals zelfinspectietools, aan werkgevers zodat zij zelf in kaart kunnen brengen waar hun risico's zitten.
 - De mogelijkheid om situaties van ongezond werk bij de Arbeidsinspectie te melden lijkt relatief onbekend. Om dit te verhelpen, brengt de Arbeidsinspectie de mogelijkheid om ongezond werk te melden meer onder de aandacht en maakt het

melden makkelijker. De Inspectie werkt hierbij samen met bedrijfsartsen en arbodeskundigen.

Datum
19 april 2023

Onze referentie

Communicatie

- In de communicatie richt de Arbeidsinspectie op informeren/bewustwording bij:
 - werkgevers in sectoren waar risico's sterk zijn (de drie grote boosdoeners)
 - stakeholders die iets kunnen/moeten doen: werkgevers, (vertegenwoordigers van) werknemers, branches en sectoren, arbodeskundigen en de wetgever.
 - Er wordt een social media-campagne opgezet, waarbij de gevolgen van ongezond werk inzichtelijk worden gemaakt en aangegeven wordt wat verschillende betrokkenen eraan kunnen/moeten doen. Verder verwijzen we voor handelingsperspectief naar de Zelfinspectie gezond en veilig werk. Hierin komen alle belangrijke thema's aan bod:
 - RI&E en Plan van aanpak
 - Gedrag
 - Werkomgeving
 - Contract bedrijfsarts/arbodienst
 - Preventiemedewerker
 - Bedrijfshulpverlening

Doelgroepen

- Zowel de gezondheidsschade als de maatschappelijke kosten van ongezond werk worden onderschat, zowel door de samenleving als geheel, als door individuele werkgevers. Naast een onderschatting van kosten, vindt een afwenteling plaats op de werknemer en het collectief. Werkgevers investeren relatief weinig in preventie.
- Om gezondheidsschade bij werknemers te voorkomen, is gezamenlijke actie vereist. De verantwoordelijkheid voor een gezonde werkomgeving ligt primair bij werkgevers, maar ook andere actoren hebben hierin een rol. Denk aan individuele werknemers, de OR, de preventiemedewerker, gecertificeerde kerndeskundigen, bedrijfsartsen, arbodiensten, brancheorganisaties, verzekeraars, beleidsmakers en de Arbeidsinspectie zelf.